

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrť leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Št. 83.

Maribor, dne 22. julija 1912.

Letnik IV.

Številke govore.

Še le sedaj priobčuje c. kr. statistična central-
na komisija oficijelne podatke o izidu zadnjega ljud-
skega štetja. Po teh izvlečkih iz skupnega pregleda
celega ljudskega štetja je bilo dne 31. decembra le-
ta 1910 v cislajtanski avstrijski državni polovici na-
vzočih 27.963.872 državljanov. Od teh je pa bilo:
9.930.266 Nemcev, 6.435.983 Čehov, 4.966.989 Polja-
kov, 3.518.859 Rusinov, 1.252.940 Slovencev, 783.334
Italijanov, 768.422 Srbov in Hrvatov, 275.115 Rumun-
cev in 19.974 Mažarov.

Slovenci smo na petem mestu. Leta 1900 nas je
bilo naštetih 1.192.780. Pomnožili smo se torej za
60.160 duš, to je za 5.4%. Od leta 1891 do 1900 pa
za samo 1.39%. Srbov in Hrvatov je bilo pred dese-
timi leti 711.380. Skupno je nas Jugoslovanov po šte-
tju leta 1910 2.021.362.

Na posamezne slovenske pokrajine pripada —
brez ozira na tuje državljane, katerih število je pa
zraslo koncem leta 1910 nekaj nad 600.000 v celi
Avstriji: na Kranjsko 525.995 (508.150 v letu 1900)
državljanov; od teh je Slovencev 490.978, torej 94.4
odstotkov vsega prebivalstva, drugih Jugoslovanov
205, Nemcev 27.915 = 6.36% (za 0.2% manj, kakor l.
1900); na Štajersko 1.444.157 (1.356.494); od teh je
Slovencev 409.684 = 29.4% (za skoraj 1.8% manj ka-
kor leta 1900), drugih Jugoslovanov 151, Nemcev je
983.252 = 70.5%; na Primorsko 893.797 (756.546);
Slovencev 266.614 = 32.2%, drugih Jugoslovanov pa
170.773 = 20.6%, Italijanov 356.495 = 43.1%, Nem-
cev 29.077 = 3.5%; na Koroško 396.200 (367.324) in
sicer Slovencev 82.212 = 21.2% (za skoraj 4% manj,
kakor v letu 1900), drugih Jugoslovanov 28, Nemcev
304.287 = 78.6%.

V izpopolnitev teh podatkov naj navedemo še
število prebivalstva glavnih naših mest.

Ljubljana je štela 41.727 prebivalcev. Izmed teh
je bilo 33.846 Slovencev, 5950 Nemcev, 360 Čehov,
95 Hrvatov in Srbov in 290 Italijanov.

Celje je štelo 6919 prebivalcev, med temi je bi-
lo 2027 Slovencev in 4625 Nemcev.

Maribor je štél 27.994 duš, med temi 22.153
Nemcev in 3823 Slovencev.

Ptuj je štél 4625 prebivalcev, med temi samo
601 Slovenca (?) in 3672 Nemcev.

Celovec je imel 28.911 prebivalcev, med temi
Slovencev 1761, Nemcev pa 25.582.

V Pulju je bilo 70.499 prebivalcev in med temi
3524 Slovencev, 16.443 Hrvatov, 30.902 Italijanov in
9046 Nemcev. V tem mestu so Italijani v manjšini.

Gradec je štél 151.781 prebivalcev, med temi je
1050 Slovencev.

Trst je štél 190.941 prebivalcev, med katerimi
je bilo 56.926 Slovencev.

Gorica je imela 26.750 prebivalcev, med temi
9819 Slovencev.

Toliko suhe številke. Brez ovinkov nam pove-
do, da so upi naših narodnih nasprotnikov, ki bi
nas radi pregnali iz naše rodne zemlje, zaman. Ra-
vno desetletje 1900—1910 je bilo polno najhujših in
najtežjih narodnih bojov. Med tem ko sta se Nemec
in Italijan v prejšnjih desetletjih trudila, da bi nas
zbrisala in utajila pred ostalim svetom in je bilo to
njihovo napadalno delo namenjeno bolj za širok svet,
so v zadnjem desetletju zlasti Nemci svoje prodiral-
no delo ponotranjili in zastavili vse sile, da bi nas
doma, na lastnih tleh, potujčili in uničili. Sistemati-
čno in podrobno nemško-nacionalno delo, ki povsod
ustanavlja šulferajnske šole, kupuje naša posestva,
se bori za vsakega posameznika, naseljuje prote-
stante in po mestih s knežjo radodarnostjo podpira
nemško obrt, da uniči slovensko, je slavilo svoje vs-
pehe še le v tem desetletju. Kljub tem silnim nava-
lom nemštva, napram katerim je bila obramba nepri-
mernejše težavnejša, kakor v prejšnjih časih, nismo
nazadovali, ampak celo napredovali. Med tem ko smo
se pomnožili v letih 1890 do 1900 le za nekaj nad 1
odstotek, je poskočilo naše število v letih od 1900 do
1910 za čez 5%. To je gotovo razveseljivo in mora
nas navdajati z velikimi upi za bodočnost. Vzajati
in napraviti nas neznane pred svetom, kakor so naj-
prvo hoteli, nas niso mogli. Korakoma smo si pri-
dobili ime v javnosti in sedaj morajo nemški listi
skritje z zobmi priznati, da se nas na merodajnih
mestih vpoštevajo. Mišle jugoslovanske osamosvojitve
in združenja, katero so včasih smatrali za salonsko
čenčo in extravagantno kaprico nekaterikov, se se-
daj od dne do dne bolj jemlje v naš notranje-politi-
čen kalkül. Potem so nas s svojimi ogromnimi na-
rodno-bojnimi sredstvi hoteli pomandnati in poteptati
v zemljo. Tudi to se jim ni posrežilo. Številke govo-
re, da ne izumiramo, ampak živimo vedno krepkeje.

Liberalci skušajo rezultat ljudskega štetja iz-
rabiti v lastno strankarsko korist in v svojih poročil-
nih o izidu ljudskega štetja mečejo okrog sebe z gr-
dimi klevetami na našo stranko. V označbo lumpar-
skih sredstev, katerih se poslužujejo liberalci v
vsem svojem bitju in žitju, nekoliko odgovoraj.

Nše nazadovanje na Štajerskem in na Koroš-
kem se nikakor ne more zvaliti na naš račun, am-
pak je posledica številnih vzrokov. Enega smo že o-
menili: Neprimerno hujši naval Nemcev na naše po-
stojanke. Narodnostni boji prejšnjih časov so bili v
svoji pretežni večini bolj akademičnega značaja. Ti-
kali so se bolj in izbojevali so se bolj med izobra-
ženci, segli pa niso globokeje v mase. Takrat je bil
„Štajerc“ še zelo razširjen, a so se štajerčijanci iz-
dajali za Slovence. Široke ljudske mase so živele ne-
poučene mirno in brezbrizno naprej, a se tudi ni od
nemške strani nanje tako pritiskalo, kakor sedaj.
Bilo je na tisoče in tisoče mladih Slovencev, ki so
se sicer priznavali za Slovence, ki bi se pa bili u-
dali najmanjšemu nemškemu vplivu. Iz tega nezdra-
vega ozračja, ki je bilo trenutno videti ugodno, a bi
bilo postalo najpogubnejše, se je skušalo v zadnjih
letih vzdramiti ljudstvo. S posplošenjem državljans-
kih pravic so se posplošila tudi politična vprašan-
ja, narodnostno vprašanje je zainteresiralo vse kro-
ge, prejšnja brezbrizna letargija je minula, duhovi
so se jeli čistiti in ločiti. Umevno je, da je pri tem
razbistrenju vsled pritiska od strani Nemcev odpad-
lo nekaj suhih vej. Na tisoče in tisoče preprostih
ljudi je postalo narodno zavednih in odločnih, nekaj
stotin jih je pa tudi iz nekakega prepričanja popol-
noma prestopilo v tabor, v katerem so prej že stali z
eno nogo. „Štajerc“ je izgubil na stotine naročnikov,
kdor je pa še sedaj „Štajerčev“ pristaš, se tudi čuti
Nemca.

Da je naš narodni razvoj zažvel ta tok, je v
prvi vrsti in skoro edina naša zasluga. Zakrknjeni
liberalci, ki so bili pravi pobeljeni grobovi, so imeli
prej v naši politiki odločilno besedo. S svojo ozko-
srčnostjo in s svojim nedemokratičnim prepričanjem
so bili dovedli narod tako daleč, da je bil najbolj
sprejemljiv za nemško sugestijo. Če bi ne bili tisti
čas, ko so se državljanske pravice posplošile in je
Nemec vrzel svoje napadalne nakane med široko
ljudstvo, vstali mi in pričeli s prosvetno protibram-
bo, bi bilo zadnje ljudsko štetje izgledalo še veliko

PODLISTEK.

† Jožef Tombah.

Gospod župnik Jožef Tombah so umrli — ta
žalostna novica je pretresla dne 26. junija srca
vsem, ki so rajnega gospoda pri Sv. Petru pod Sv.
gorami poznali. In poznali smo ga kot izvrstnega
duhovnika in vnetega dušnega pastirja, kot modrega
in izkušnega svetovalca, kot plemenitega moža,
ki se težko ne vstraši, kot značaja, ki ne omahuje,
kot presojevalca, ki z mirnim očesom premotriva iz-
preminjajoče se vsakdanje razmere in izreče o njih
svojo sodbo ali obsodbo, bodi komu ljubo ali neljubo.
To je bil Jožef Tombah.

Rojen je bil dne 3. marca 1843 v Št. Juriju ob
južni železnici. Gimnazijske študije je izvršil z iz-
vrstnim uspehom v Celju, na kar se je posvetil bo-
goslovni študijam v Mariboru. Leta 1867 je bil po-
svečen v mašnika in odleži žrtvoval vse svoje moči
dušnemu pastirovanju. Prva njegova štacija je bila
v Kozjem, kjer je deloval poldrugo leto. Odtod je pri-
šel v Sevnico ob Saavi, kjer se njegovega osemlet-
nega neumornega delovanja starejši ljudje še dan-
danes z veseljem spominjajo.

In stari romarji, ki prihajajo vsako leto na
visoko goro sv. Uršule pri Slovenjgradcu ob štajer-
sko-koroški meji, vedo še dandanes mnogo lepega po-
vedati o gospodu Tombahu, ko so bili kaplan v Sta-
remtrgu. Kot župnik pri Sv. Vidu nad Valdekom,
kjer je služboval nad sedem let, je sam poučeval ne-
žne otročiče v najpotrebnejših znanostih, ko še tam
ljudske šole ni bilo. In da se je tam ustanovila ljud-
ska šola, gre prva zasluga gospodu Tombahu.

Višji predstojniki so znali ceniti njegove zmo-
žnosti in vrline. Poklicali so ga v Rogatec. Tu na-
hajamo blagega rajnega od leta 1887 do leta 1898 kot
dekana in nadžupnika. Tu je prvi budril in budil,

združeval in organizoval Slovence. Z vso odločnost-
jo se je upiral nemški šoli na Slatini, ko je bil ud in
edini Slovenec tedanjega okrajnega šolskega sveta v
Rogatecu. Visoko je povzdigoval svoj stvarilni glas
proti pogubonosnemu vplivu, ki ga imajo nemške šole
na slovenske otroke v verskem in narodnem ozi-
ru.

Leta 1898 je prišel za župnika k Sv. Petru pod
Sv. gorami. O njegovem vstrajnem delovanju v tem
okraju bi vedela mnogo poročati okrajni šolski svet
in okrajni zastop v Kozjem, posojilnica pri Sv. Pe-
tru in občinski zastop, da ne omenjamo njegovih za-
slug, ki si jih je iztekla na cerkvenem polju.

Kot častilec presv. Srca Jezusovega je hotel
postaviti novo svetišče presv. Srcu Jezusovemu: a
smrt mu je prekrizala njegove načrte; ni jih mogel
izvršiti. In Št. Peterčani smejo biti ponosni, ako bo-
do prvi postavili svetišče — novo cerkev presv. Sr-
cu Jezusovemu. Dal Bog, da bi se izpolnila ta želja
rajnega Jožefa Tombaha, ki smo ga dne 28. junija
spremljali k večnemu počitku. Pogreba se je udele-
žilo 30 duhovnikov. Med njimi smo opazili gospoda
kanonika Leskovarja od Sv. Katarine na Hrvaškem,
gospoda dekana Mešičkega iz Brežic, pod čegar vod-
stvom so zapeli pevci dve žalostinki v slovo, gospo-
da dekana Marka Tomažiča, ki je govoril rajnemu
v slovo in služil sv. mašo.

Lepo je bilo videti požarno brambo pod vojsk-
vom svojega stotnika in njegovega namestnika; iz-
kazala je rajnemu zadnjo čast. Istotako smo opazili
zaslopnika okrajnega zastopa in okrajnega šolskega
sveta. Slavno učiteljstvo se je s šolsko mladino pol-
noštevilno udeležilo in izkazalo rajnemu svoje globo-
ko spoštovanje.

Marsikatero oko se je porosilo, ko je krsta z-
črknila v grob in jo zagrnila zemlja.

Rajnemu bodi zemljica lahka — blag mu bodi
spomin!

Gorska idila.

Spisal R. Bende.

(Konec.)

Marjetice so že cvetele in tudi trobentice so z
nekako nezaupnostjo opazovale svojo svetlozeleno o-
kolico. Bilo je nekako v velikem tednu, ko je stari
Smrekar skoraj ironično vprašal svojo Tilko, če ni
morda bolna.

„I nič, saj sem zdrava, oče, le bodite brez skr-
bi. Zakaj vprašujete?“ je odgovorilo dekle začudeno.
Stari pa ni prav verjel in je kar zmajal z glavo.

In preteklo je nekaj dni in Tilka je bila zopet
zamišljena, kakor oni dan. Sivolasemu starčku je bi-
lo to uganka. Tilki pa je bilo hudo, da spravlja ne-
hote, da, nevede, svojega očeta v nepotrebno zadre-
go in skrb. Bila je v položaju, kakor je pač vsak
smrtnik v vseh važnejših dogodljajih svojega živ-
ljenja.

Velika sobota. Domači so Tilko pogrešali, ne-
nađoma je neznano kam izginila.

„Bogme, kam je šla, da se ji kaj ne zgođi, cel
teden je tako zamišljena“, je molečoval starec sam
pri sebi venomer v vidni skrbi za svojo edinko.

Tisti čas pa je Tilka klečala pred kapelo Ma-
tere božje kraj gozda in molila goreče in udano, ka-
kor ji je velevala njena priprosta duša. Po molitvi
pa je vstala in šla sredi gozdu do tolmuna, ki baje
nima dna. Ljudje in posebno najstarejše ženske vedo
povedati, da lahko ob določenih časih vidi dekle v
vodi svojega ženina. V tišem dvomu je pokleknila
kraj tolmuna in zrla v skrivnostno globino. Zapiha-
le so gozdne sapice, da so bili videti majhni vatčki,
ki so se pa kmalu pogleli. In kakor v snu je zazr-
lo dekle v vodi lep lep klobuk s krivcem. Kdo li bo
neki? Kmalu se je pokazal obraz.

„Moj Bog! Logarjev je — in kako mirno in pa
resno me gleda, skoro ježno —“, vzdihnila je Tilka

žalostnejše. Vsaka slaba stvar se ne da takoj izboljšati in tako se ni dalo popraviti tudi ne z lahko položaja, ki ga je bila ustvarila prejšnja omrtvičena doba. Kar je neprijetnega na ljudskem štetju, je v največji meri zakrivila prikrito liberalna, neljudska politika prejšnjih časov.

Sleparije, nasilstva, grožnje in drugi slični pripomočki, ki so se jih posluževali Nemci pri zadnjem ljudskem štetju povsod neprimerno bolj, kakor kedaj prej, so tudi mnogokje zakrivila naše napačevanje. To je resnica in vsa liberalna zavijanja so samo podlost vredna liberalcev.

Kako si nekateri nemškutarski šolski voditelji plače regulirajo?

Znano je, da ima šolski voditelj tem večjo plačo, čim več razredov ima dotična šola. „Glej, prijatelj, kaka lepa prilika, da si zvišam plačo“, dejal je neki vodja sam pri sebi, „razširimo torej šolo.“ Pa kako? Število obiskujočih otrok dotične šole je premajhno za razširjenje, na podlagi številk torej ne bo šlo in vendar se mora šola razširiti. „Heureka!“ zakliče nekega dne moder pedagog, „imamo jo.“ Vodja razdeli kar po svoje otroke tako, da pride v nekatere razrede po 30 do 40 učencev, v en razred pa vsi ostali učenci. Nato se poroča, da je en razred prenapolnjen in se prosi za paralelko. In glejte čudo! Paralelka se dovoli kratkomalo, vodja ima 50 kronic višjo plačo, ti, ubogi kmet, pa plačuj!

Neki drugi vodja, ki bi si bil tudi rad plačo „reguliral“, je bil pa še bolj brihten. Ker mu je pa manjkalo potrebno število otrok za razširjenje šole, si je nabral čez 30 otrok, ki obiskujejo gimnazije in razne druge zavode ter prosil za paralelko.

Pa naši deželni poslanci bojo skrbeli za to, da ne vzrastejo drevesa do nebes in da se ne bo prav po nepotrebnem preoblagalo davkoplačevalcev z nepotrebnimi davki.

Iz štajersko-ogrske meje.

Prijatelj-poznavalec razmer iz Murskega polja nam piše:

Ako greš iz Ljutomera proti severo-vzhodu, se ti nudi lep pogled na slovensko ogrsko Medmurje! V Medmurju prebivajo večinoma naši, nas ljubeči rodni bratje, „Ogrski Slovenci“, ki so deloma kmetje, največ pa je revnih kočarjev in viničarjev.

Ker je Medmurje lep in rodovit kraj, imajo tudi naši štajerski posestniki in kmetje tamkaj velike vinograde, katere obdelujejo tamkajšnji viničarji, ki so zelo zvesti in delavni.

Ubogi medmurski Slovenci nimajo toliko izobrazbe, kakor mi štajerski in so grozno zanemarjeni v gospodarski in sploh vsaki organizaciji. Nimajo ne časnikov, ne knjig in tudi nobenih drugih poučnih sredstev ni, ki bi jim najpripomogla, da bi se otreli nasilstva Mažarov. V šolah se poučuje po mažarskem sistemu in v mažarskem duhu; otroci obiskovalci takih šol so uboge reve. Vse kar imajo in slišijo dobrega, je včasih — seveda na skrivnem — kaka hrvaška beseda, izgovorjena od zavednih hrvaških gospodov katehetov.

Ako prideš v kak urad, bodisi davkarijo ali sodnijo, ali kam drugam, si popolnoma brez moči, izročen uradništvu na milost in nemilost. Ubogo medmursko ljudstvo kar trepeti, ako mora v mažarske urade.

Medmurski posestniki ne vedo navadno popolnoma nič natančnega, koliko in v kake namene morajo plačati dave. Ko pride Medmurec plačat dave — ljudstvo pravi namesto dave: „porcija“ — mu uradnik kratko zaukaže: toliko plačaj in gotova sva! Nihče ne vpraša in je tudi nedopustno vprašati, zakaj in od česar, ampak samo: plačaj (ogrsko: „fuzelni, Kraboth!“) ali pa prideš na prodaj!

Ubogo ljudstvo mora plačevati davek od posestva, kakor mi, potem pa še posebej davek od domaših živali, kakor na primer od krav, svinj in psov; še od peči v hiši se plača!

Vse to pa še ne zadostuje krutemu Mažaru! Obesil je ljudstvo povrh tega na vrat še financarje in takozvane „katerendore“ (to so neke vrste tajni policisti). Ti finančni organi so sami trdi Mažari, ki

in kri je vzvalovila v močnem toku po njenih žilah, čutila je udarce svojega razburjenega srca.

Za hip je nastala tišina, ona sveta, gozdna tišina, ko človeka spreleti neznani strah.

In zopet je pogledala Tilka v skrivnostno globčino tolmana. Ni pa mogla več zatajiti svojega čustva. In je zašepetala komaj slišno, skrivnostno, kakor šepetajo vodni valčki: „Moj ljubi — odpusti mi vse razžalitve, vso mojo trdosrčnost: brez tebe ne morem več biti...“

„Tako je prav, ljuba Tilka!“ oglašil se je edaj krepek glas mladeniča, ki se je dekletu na tihem in skrivoma približal, ker ga je navdala grozna, črna slutnja radi nje, ki je klečala ob robu tolmana. Nato je vzdignil Tilko s tal in jo gorko stisnil k sebi. —

Iz starega hrasta pa je mladi Logar stesal novo postelj in preostalo je še vedno mnogo lesa za — zibelj.

zasedujejo na štajersko-ogrski meji noč in dan abogo medmursko ljudstvo in naše kmete, kateri si nakupijo doma potrebna živila, ker so pri nas cenejša in boljša, a jih potem vzamejo seboj v Medmurje.

Dovoljeno je nesti preko meje 5 kg sladkorja, 1 liter petroleja, 1 liter špirita ter liter žganja vsake vrste. Gorje pa onemu, katerega ti financarji ugrabijo. Ne vpoštevaj se zgoraj navedene množine stvari, ampak brez pardona se zapleni in odvzame vse. Ti skrbni čuvaji postavbe porabijo te stvari potem sami, oropani nesrečnej pa mora tem ljudem še veliko kazni plačati. Ljudstva je kar groza in strah pred temi nadležneži in nasilneži.

Ampak žalostna povestnica še ni končana!

Sedaj pridejo na vrsto katarendori. Ti ljudje hodijo največ v civilu ter delajo grozne sitnosti našim kmetom, ki imajo posestva preko meje in tudi še medmurskim domačinom.

Ako gre naš kmet čez mejo v vinograd in želi tam prenočiti, mora tekom 24 ur tamošnjemu birofu (to je predstojnik), ali pa majemu sudcu naznaniti, da bo prenočil v svoji hiši na Ogrskem. Ako tega ne stori, če prav iz nevednosti, gorje mu, če ga katarendor zgrabi; plačati mora, kolikor se tem mažaronom poljubi.

Naši kmetje nosijo navadno svoja lastna živila s seboj v vinograd na Ogrsko. In mnogokrat se prigodi, da ne pomaga nič drugega, kakor: „Hat fuzelni, tudom Mažaron!“ Plačaj!

Teh izstradanih financarjev in katarendorov kar mrgoli tukaj na meji. Nastavljeni so na primer v krajih: Presika-Globoka, Kamen (Steingoliba-Pristova), Presika dolga pri Središču, Razkrižje, Strigova itd.

Pred dvema letoma so ubogemu medmurskemu posestniku uničile sadno drevje gošenice, lansko leto pa, ko je dobro obrodilo, so požrli tukaj na meji sadje lačni financarji, kateri čeli božji dan trgajo hlače po zemlji in se valjajo po sencah, ter si preganjajo s tujim blagom glad. So namreč zelo slabo plačani, ker jih je na Ogrskem, kakor pri nas zajoev. Še nekaj!

Skandal namreč je, da si upajo prihajati ti ljudje z „nataknjenimi bajoneti“ celo čez mejo na našo stran, kjer si celo dovolijo naše ljudi po stezah in potih brez vzroka motiti in jim delati sitnosti; in zlasti imajo še veselje do žensk in do šolarjev, katerim velikokrat odvzamejo nakupljene reči, ter jih raztrosijo po zemlji, kljub temu, da je bila pravilna mera in tvarina.

Tako ravnanje prekoračuje vse meje in je pravečato nasilstvo. Komaj se človek brani slabih letvin, a sedaj bi se naj še od strani Mažarov tako postopalo z njim? Edina pomoč za trpeče medmurske brate je že ta, da oni, kateri imajo kaj posestva, istega razprodajo in gredo iskat s skupljenim denarjem in s solznimi očmi kruha v Ameriko, odkoder se navadno ne vrnejo več. Sila kola lomi. Ta rek se uresničuje tudi pri ubogih Medmurecih. Bridki so ti dogodki, toda resnični!

Ljudstvo je volino, zvesto in udano svojemu vladarju, katerega visoko čisla in ljubi; da se pa izseljuje in zapušča rodna tla, je vzrok nasilnost Mažaronov.

V imenu revnih in preganjanih slovensko čutečih medmurskih bratov in tamkajšnjih vinogradnikov-posestnikov prosimo, naj blagovolijo naši gospodje poslanci v državni zbornici po možnosti posredovati za trpeče brate Medmurec in za naše kmete, kateri imajo posestva onkraj meje. Skrajni čas je že, da bi se postopalo z temi ubogimi ljudmi po krščansko in ne po mažaronsko-turškem sistemu!

Med ljudstvom.

Mladeniški shod v St. Jungerti.

Vkljub slabemu vremenu se je vršil včeraj dne 21. t. m. dobro obiskan mladeniški shod v St. Jungerti nad Galicijo. Predsedovalec sta shodu mladeniča Jernej Kugler iz Galicije in Lovro Kos iz Ponkve, zapisnikar je bil Ivan Dimec iz St. Petra v Sav. dolini.

Govorili so: Martin Kranjc, dr. Korošec, Kugler, predsednik Mladenških zvez Zajc in Dimec. Navzoči so bili tudi mladeniči iz Smartina v Rožni dolini in St. Janža na Peči. Bil je prvi, a ne zadnji mladeniški shod nad Rožno dolino.

Slomšekova slavnost v Konjicah.

Konjice, dne 21. julija.

Današnja Slomšekova slavnost je bila veličastna; udeležba na njej je bila uprav ogromna. Iz vseh župnij cele dekanije je prihitelo ljudstvo iz vseh slojev, da bi počastilo slaven spomin ljubljencea slovenskega naroda. Obširna telovadnica v okoliški šoli je bila za to slavnost celo premajhna. Vspored je bil zanimiv ter se je z vso spretnostjo dovršil.

Za uvod sta bili dve deklamaciji, mladeniča in deklece iz Konjic. Potem je zapel otroški zbor, vrlo izvežban, Slomškov pesmi: „Zvonovam“ in „Preljubo veselje.“

Sledil je navdušeni govor častitega gospođa profesorja dr. Antona Medvede o Slomškovih neveljavih zaslugah za slovensko ljudstvo, katere si je pridobil veliki domoljub s svojim neumornim in mnogostranskim delovanjem bodisi kot duhovnik in škof, bodisi kot pisatelj in odgojitelj.

V nadaljni točki: „Petje in deklamacije“ smo čuli krasne glasove konjiških mladenk v pesmih in

odlično izurjenost v ognjevitih deklamacijah mnogovrstnih domoljubnih pesmi.

Istotako je bila krasna zanimiva igra s petjem v štirih dejanjih „Junaške Blejke.“

Vsa prelepa slavnost je javno pokazala, kako se občinstvo iz Konjic ter bližnje in daljne okolice zanima za narodne prireditve. Med vsemi Slomškovimi slavnostmi, ki se bodo letos po vsej domovini priredile, bode konjiška slovesnost ohranila gotovo posebno odlično mesto; v čast in ponos sme biti vsej vrli dekaniji.

Zmede v Turčiji.

Italijani napadli Dardanele.

Dne 19. t. m., ob 1.30 zjutraj je osem italijanskih torpedovk napadlo Dardanele pri Baikšu Teke. Forti se odgovorili na sovražnikovo streljanje. Dve torpedovki sta se baje potopili, šest jih je bilo poškodovanih. Tako carigradska poročila.

Vsled napada na Dardanele se je takoj sestal turški ministrski svet na sejo, ki je trajala vsa noč. Po ministrskem svetu so ministri izjavili, da je Tefik paša prevzel veliki vezirat. Tefik paša je diplomat. Ko je leta 1909 vojaštvo zasedlo Carigrad, je Tefik paša prevzel veliki vezirat. V tem svojstvu je posredoval med strankami. Ko je prišel na prestol sultan Mohamed V., je Tefik paša demisioniral, a sultan ga je prosil, naj ostane še toliko časa, da mu dobi naslednika. Ostal je na krmilu še mesec dni, nasledoval mu je Husein Hilmi paša. Na to je Tefik paša šel v London kot poslanik.

Italijani zanikajo. — Razne vesti.

Carigrad, dne 19. julija. Govori se, da je ministrski svet sklenil popolnoma zapreti Dardanele.

Dunaj, dne 19. julija. Glasom semkaj dospelih privatnih poročil, so Turki v resnici že zaprli Dardanele.

Carigrad, dne 19. julija. Brzjavke iz Dardanel poročajo, da so forti v Kumkale silno streljali. Glasom nekih govoric je prišlo baje do boja med ustaškimi četami in turško vojno mornarico. Druge govorice pa pravijo, da se je po noči ob eni uri pet italijanskih torpedovk približalo utrdbi Kumkale in da so s forti začeli streljati. Streljanje je trajalo eno uro.

Atene, dne 19. julija. Iz Dardanel javljajo, da sta fortta Kumkale in Sedil Bahr Tepe začela po noči močno streljati proti šestim italijanskim torpedovkam, ki so baje hotele udreti v morskno ožino. Streljanje je trajalo 20 minut.

Dunaj, dne 19. julija. Vesti o napadu na Dardanele ne odgovarjajo resnici.

Rim, dne 19. julija. „Agenzia Stefani“ je priobčila sledečo noto: Vlada ni prejela nikakega poročila o kaki akciji italijanskih torpedovk pred Dardanelami. Poveljstvo flote je bilo seveda obveščeno, da so, kakor so to poročali tudi inozemski listi, turške torpedovke zapustile Dardanele, da bi skušale naprasti nekoliko italijanskih ladij. Torej je možno, da so jim šle italijanske torpedovke nasproti. Ker je pa naravnost nesmiselno, da bi pet torpedovk poskušalo udreti v Dardanele, zato si je možno tolmčiti streljanje od strani turške flote le vsled panike, ki vlada sedaj v Turčiji, oziroma vsled dobropremišljenega namena, da se najde pretvezo za novo zapretje Dardanel, o čemur se je že, kakor poroča neka brzjavka, posvetovalo bivše ministrstvo.

Rim, dne 19. julija. „Agenzia Stefani“ izjavlja, da se iz turških krogov izišla vest, češ, da sta bili dve torpedovki pogreznjeni, druge pa poškodovane, nikakor ne potrjuje.

Odesa, dne 20. julija. Ruska paroplovna družba je izvedela iz Carigrada, da je prehod skozi Dardanele popolnoma svoboden, potem, ko je bil odbit napad.

Po 36 urah Italijani priznajo.

Rim, 20. jul. V četrtek po noči je 8 italijanskih torpedovk v Dardanele. Ladije so priplule po italijanskih poročilih do Cagak Kalesija, skoraj 20 km daleč. Imele so namen, napasti turško vojno brodoge, ki je zasidrano pri Nagari. Vsled čuječnosti turških bojnih ladij in obrežnih baterij niso dosegli Italijani nobenega uspeha. Italijanski napad je bil odbit in italijanske torpedovke so se morale nemudoma vrniti, ker bi bile sicer popolnoma uničene. Če se je pri tem napadu nekaj italijanskih ladij potopilo, kot zatrjujejo turška poročila, do sedaj še ni nikakor potrjeno.

Italijanska vlada je napad skozi celih 36 ur zanikala, če tudi ji je bil dobro znan. Vsled zanikanja oči italijanske strani se je splošno sodilo, da so si v pak v Dardanele izmislili mladoturki, ki so hoteli na ta način vplivati na turško javnost, katera naj bi iz strahu za domovino pozabila na boj proti mladoturštvu. To mnenje je podkrepilja proklamacija, ki jo je izdal sultan na armada. V tej promaklaciji sultan najprvo zavrača zahteve upornih častnikov in ob koncu opozarja na nevarnost, ker je „sovražnik pred vrati“ (Carigrada namreč).

Po drugih verzijah se je zopet smatralo naznagjeno foreiranje Dardanel za upor turških vojakov. Vsa ta ugibanja so bila pa napačna in so Italijani res napadli Dardanele. Javnost je sedaj opravičeno ogorčena, ker so jo italijanska uradna poročila tako vodila za nos. Upad italijanskih torpedovk v Dardanele ni obetal prav nobenega uspeha in je bil le kla-

tiviteška vožnja, da se nevoljnemu italijanskemu občinstvu nameče v oči peska o novih vsehitalijanskem brodom. Italijani bi bržčas radi povzročili zmede in konflikte, ki bi nastali med velesilami, če Turčija zopet zapre Dardanele, ker bi potem lahko v kalnem ribarili ter Turčijo moralno prisilili, da sklene mir. Vse to se pa Italijanom ni posrečilo, in konec razburljivih dogodkov v Dardanelah pomenja fiasko za Italijane.

Vstaja v Albaniji.

Položaj se je poslabšal. V Djakovi so Albanci izpodili tamošnjega kajmakama. Vsi bazari v Djakovi, v Prizrenu, v Prištini, Mitrovici in Gilanu so zaprti. V Duracu je čezertiral nek major in dvajset vojakov. Več družin bojevitih Mitriditov se je pridružilo gibanju, med temi ugledni plemenitaš Marko Dzonif. Vstaja v Albaniji se od dne do dne razširja. Če turška vlada vstajem ne podeli dalekosežnih koncesij, se ji ne posreči udušiti upora.

Kriza.

Kriza še ni rešena. Sultan je poveril sestavo ministrstva Tewfik-paši, ki si je izgovoril popolnoma prosto roko. Ponudil je ministrstvo zunanjih zadev Kiamil-paši, notranje pa Hilmi-paši, ki sta baje voljna sprejeti mesti. Mladoturki so izjavili, da ne bodo nasprotovali Tewfikovemu ministrstvu, če tudi ne bo v njem nobenega mladoturka. Kakor je videti, so se udali v usodo. Po polomu, katerega je doživela njihova politika, jim ne preostaja drugega.

Politični pregled.

Hrvaško.

Proces proti Jukiču in sokrivcem.

Dne 19. t. m. je zagrebško sodišče vročilo Jukiču in 11 drugim sokrivcem obširno obtožnico, ki obsega 61 tiskanih strani. Za Jukiča predlaga obtožnica smrt na vešalih, za ostale kazen od 10 do 20 let. Obrazložitev je razpisana na dne 29. t. m. za slučaj, če obtoženci ne vložijo ugovora proti obtožnici. Za zagovornike so se prijavili naslednji odvetniki: dr. Prebeg, dr. A. Horvat, dr. D. Popovič in dr. S. Budisavljevič. Predsednik velikega senata bo Wendler. Z velikim zanimanjem pričakujemo vso javnost to razpravo.

Raznoterosti.

Promocija. V soboto dne 20. t. m. je bil na graškem vseučilišču promoviran abs. iur. g. Anton Ogrizek, član „Zarje“, naš štajerski rojak od Sv. Eme, doktorjem prava. Prisrčne čestitke!

Iz sodne službe. Orožniški strážmojster 6. deželnega orožniškega poveljništva v Gradcu, Janez Erjavec je imenovan za kancelista v Ljutomer.

„Zgodovina katoliške cerkve.“ Dr. Medvedova ravnokar izšla knjiga „Zgodovina katoliške cerkve“ ni samo izborna učna knjiga, ampak dobrodošla in pripravna za vsakega izobraženca. Radi stvarnosti, s katero je pisana, rakti njene jedrnatosti in preglednosti bo izvrstno služila zlasti raznim govornikom, bodisi cerkvenim, bodisi društvenim. Naroča se v Katoliški bukvarni v Ljubljani in stane nevezana 2 K 60, vezana 3 K.

Evharističen shod na Dunaju. Odbor lavantinske škofije je prejel pristopnice in jih bo sam razpošiljal udeležencem naših župnij. Vsi prispevki za pristopnice v znesku po 10, 6 in 2 K, naj se ne pošiljajo od sedaj naprej na Dunaj, ampak blagajniku, gospodu dr. Josipu Somreku v Maribor.

To rajši preiskujte! Ker izkazujejo podatki ljudskega štetja ponekod naše nazadovanje, preiskujemo sedaj liberalci vzroke in hite zatrevati, da smo to zakrivali mi. Svetovali bi liberalcem, naj raje preštejejo one Slovence, ki so jih pahnili v nemškutarski tabor s tem, da so se pri državno- in dežnizoborskih volitvah družili z nemškutarijo. Liberalci, pojte v Dravsko dolino in naši boste zelo, zelo veliko vaših nekdanih odličnih zaupnikov, ki so sedaj hudi nemškutarji po vaši krivdi. In število teh odpadnikov pribite na vašo že tolikokrat umazano narodno zastavo.

V graški mestni blagajni — pajčevina. Graška mestna blagajna je popolnoma prazna. Vlado komisar si mora sedaj pomagati na ta način, da neusmiljeno iztirjava zaostale davke. Strahke, ki so z davki na dolgu, se kratkoma pokličejo na rotovž in tam se jim določi kratek rok, do katerega mora biti zaostali davki plačani, če ne pa pride eksekucija. Davčni eksekutorji so sedaj v Gradcu zelo zaposleni — vsled prejšnjega vzornega gospodarstva nemških nacionalcev!

Planinske pozdrave iz čarobnega kraljestva snega in ledu nam je poslal gospod Sebastian Ferk, črkostavec v naši tiskarni sv. Cirila. Iz postaje Eismeer iz višine 3161 m, ki je zadnja postaja gorske železnice na 4166 m visoki ledeni vrh Jungfraue v Švici, smo dobili lepo razglednico s sledečo vsebino: „Kot tretji Slovenec sem prišel danes dne 16. 7. 12. na postajo Eismeer, 3161 m visoko, z jungfrauskim gorskim vlakom. Čaroben razgled na Mönch, Finsteraarhorn, Eiger in krasno Hasli-dolino. Solnce pripeka in sneg in led se kar topi. V dolini je danes 26 stop. C, tukaj gori 2 stop pod ničlo.“ Kot pikantna posebnost budi omenjeno, da je prišla razglednica iz švicarskih snežnih višin brez vsakih ovir v naše

roke, ako prav je bil naslov samoslovenski. Pri nas bi bilo treba, da bi človek pri najbolj znanih spodnještajerskih krajih dodajal nemške komentirje. Če bi ne bili tako vdani patrijotje, bi morali vsekakor predstaviti: „Felix Austria“ v „Srečno, Avstrija!“

Zalaganje naše bojne mornarice z zmrazjenim ameriškanskim mesom. Vojno ministrstvo namerava vpeljati dobavo zmrazjenega ameriškega mesa za našo vojno mornarico. Vsled tega se je obrnila agrarna centrala z dobro utemeljeno vlogo na mornariški oddelek vojnega ministrstva, da ugovarja v zaščito avstrijske živinoreje zoper nameravano zalaganje naše vojne mornarice z zmrazjenim ameriškanskim mesom. Pri tej priliki je tudi opozorila na gnušne razmere v ameriškanih veleklavnicah, ki naravnost nasprotujejo vsem zdravstvenim in veterinarinopolijskim predpisom. O tej vlogi se je obvestilo tudi vojno ministrstvo, ministrski svet, poljedelsko in trgovinsko ministrstvo. Vsem glavnim kmečkim društvom in gospodarskim zadrugam se je odposlal poziv, da se pridružijo temu protestu.

Važno za vojaške novince iz kmečkega in obrtniškega stanu. Letošnji vojaški nabori se pričnejo v pričetku meseca avgusta. Z ozirom na pozni pričetek letošnjih naborov bodo potrjeni novinci razdeljeni že takoj pri novačenju v razna vojaška krдела.

Poziv za nastop vojaške službe dobi vsak novinec že takoj, ko bo potrjen. Enoletni prostovoljec nastopi vojaško službo dne 10. oktobra, drugi potrjeni pa, ne vstevši tiste, ki so določeni v nadomestno rezervno, dne 15. oktobra. Nadomestni rezervniki bodo pa poklicani v spomladi k vojakom. Iz čezštevilnikov bo mešana komisija izbirala novince po stopnji vpoštevanja vrednih slučajev, osobito z ozirom na družinske razmere, na poljedelstvo in obrtništvo. Iz števila vpoštevanja vrednih mladeničev izbrani novinci se bodo določili čezštevilniki posamezno po raznih kategorijah potom žrebanja. Kot posebnega vpoštevanja vredne se navaja: a) v vojaške potrjene, ki so poklicani, da bodo morali vočiti kakšno podjetje (poljedelstvo ali obrt) po vzetju, ki je nesposoben, ali kaj prisluziti, ali po materi, po dedu, stari materi, če je namreč ta v vojaške potrjeni člena zasloba obitelji, itd., tudi tedaj, če pridejo v poštev drugi moški udje obitelji, ki pa vsled kakšnega drugega poklica dokazano niso v stanu, da bi zagnali oskrbovati imenovano podjetje za dobo vojaške službe v vojaške poklicanega; b) v vojaške potrjene, ki se nahajajo v uku za kakšno obrt ali umetnost, in ki bi vsled daljšega prekinjenja trpeli znatno škodo; c) če brat, oziroma bratje, v vojaške potrjenega, ki pridejo v poštev, že prostovoljno dalje služijo v skupni armadi (vojni mornarici, pri domobrambi ali orožništvu), oziroma če so se zglasili, da nameravajo prostovoljno dalje služiti. V nadomestno rezervno kot čezštevilniki ne morejo stopiti: a) vsled ženitve v vojaške potrjenega; b) če so bili podani vzroki v prošnji vsled proste odločbe vojnega obvezanca ali pa njegovih sorodnikov v svrhu dosege vojaške ugodnosti. Ta določila se raztezajo tudi na polsinove, med tem ko pa ne veljajo tudi za sinove rejence, ki niso bili na pravno-obvezan način sprejeti za svoje. V raznih točkah brambnega zakona določeni rok, za dokazovanje vojaške ugodnosti so se za letošnje leto določili do dne 31. oktobra. Če se doprinese dokaz za vojaško ugodnost, še le po 31. oktobru, ne da bi se bila ta zamuđa verjetno izpričala, dobi v vojaške potrjeni ugodnost premeščenja v nadomestno rezervno še le ob priliki bližnje splošne izpremembe v moštvu.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so v času od dne 11. junija do dne 19. julija t. l. vposlali: po 20 K: okrajna hranilnica in počilnica v Škofjiloki, dr. Karl Hinterlechner, c. kr. geolog na Dunaju; po 10 K: dr. Jakob Žmave, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani, dr. K. Hinterlechner, c. kr. geolog na Dunaju, P. Miklavčič, c. kr. živinozdravnik v Kočevju, Matija Skrajnar, nadzornik južne železnice v poklju, Jakob Zolk, zasebni uradnik, oba na Dunaju; 5 K: Vekos. Krajnc, c. kr. notar v Smarju pri Jelšah; 3 K: Josip Hočvar, c. kr. pisarniški ravnatelj v Ljubljani; po 2 K: dr. Stefan Kraut, solni svetnik v Novem mestu, dr. Matko Heric, profesor v St. Pavlu na Koroškem; skupaj 102 K. Vsem darovalcem izreka društveni odbor iskreno zahvalo. Ob enem opozarja, da so letošnje poapore društveno blagajno do malega izpraznile ter prosi vse prijatelje visokošolske mladine in le-to samo, da poskrbe o počitnicah s prirejanjem veselje itd. za nove prispevke. Drugače v jeseni z razdeljevanjem podpor še pričeiti ne bomo mogli. Darovi naj se pošiljajo na naslov blagajnika: dr. Stanko Lapajne, odvetnik, Dunaj, I., Bräunerstrasse 10.

Štajersko.

Petrovce. Društvo „Gospodar“ v Petrovčah priredi javno društveno zborovanje v nedeljo dne 28. t. m. v Društvenem domu. Zborovanja se tudi ob eni uri popoldne udeleži Katoliško podporno društvo delavcev in delavk tobačne tvornice v Ljubljani. Na vsoporedu so: poučna predavanja in krasne pesmi dekliškega zbora.

Marija Nazaret. Tukajšnje Katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 28. t. m. igro: „Večna mladost in večna lepota“ z deklaracijo, igrokaz v treh dejanjih. Sosedna društva, pridite v Nazarje!

Ponarejeni goldinarski novci. Ob hrvaško-štajerski meji v Pristovi kroži v prometu, posebno po gostilnah, mnogo ponarejenih goldinarjev. Za časa birme v obj. župnijah se je spravil ponarejeni denar iz Hrvaškega v promet. Falsifikati so mešanica iz cinka in svinca in so dobro ponarejeni. Blesk je nekako medel in sivkasto spreminjajoč. Goljufiji so se le prišli na sled, ko je izplačala v Pristovi neka natakarica tamošnjemu orožniku, ki je plačal z bankovcem, med drugim denarjem tudi ponarejen goldinar. Torej pozor!

Sv. Peter v Savinjski dolini. V petek je umrla gospa Julijana Petrak, rojena Schwab. Naj v miru počiva!

Razgled po svetu.

Policijski pes zasledil roparja. V Moravski Ostrovi je bil zavratno napaden stavbenik Cantor. Napadalec ga je pobil na tla, mu vzel žepno uro z verižico in denarnico s 700 K. Zločinca so zasledovali s policijskim psom. Pes je zasledoval sled morilca do neke gostilne, v kateri je zgrabil napadalca, nekega dnarja z imenom Brezino. Cantor, ki je med tem že zopet prišel do popolne zavesti, je takoj spoznal v Brezini svojega napadalca. Tudi so našli pri takojšnji preiskavi pri njem še ves roparski plen.

Rusija izgnala 500 židovskih dijakov. Ukaz ruskega ministrstva določa, da mora 500 judovskih dijakov kijevske dramatične šole zapustiti Kiew. Pod policijskim nadzorom bodo skupno iztirani iz Rusije. Na ta način upa Rusija, da pride v okom židovski vsiljivosti.

Pametna sodba. Pred 10 leti je pobegnil blagajnik erlavskega trgovinskega in obrtnega zavoda s 700.000 K iz Ogrskega v Ameriko. Zavod je moral vsled tega poneverjenja napovedati krido. V ravnateljstvu je sedelo več mož, ki so bili po poklicu sodniki, vsled česar se je vršila obravnava pred budimpeštanskim trgovinskim sodiščem. To sodišče je zdaj izreklo obsodbo, vsled katere so udje ravnateljstva spoznani krivim konkurza vsled svoje brezbriznosti pri nadzorovanju. Sodišče je obsodilo vse ude ravnateljstva in nadzorstva na povrnitev zneska 700.000 K, s katerim je blagajnik pobegnil v Ameriko. Vlagatelji vsled te umestne razsodbe ne bodo trpeli nobene škode.

Sloveč avijatik ponesrečil. V francoski naselbini ob Kongu v Afriki je usmrtil bivol na lovu slovečega francoskega avijatika Huberta Lathana, katerega je prištevati med najslovitejše zrakoplovce v novejši dobi. Z velikim uspehom se je udeležil letalnih tekem v Rheimsu, Berlinu in Frankobrodu. Leta 1909 je on napravil polet v višino 1050 metrov. Bil je do tedaj prvi zrakoplovec, ki je dosegel zračno višino čez 1000 metrov. V poslednjem času se je bolj pečal s proučevanjem v letalni tehniki v francoski Afriki, kjer ga je doletela tako nenadna žalostna smrt.

Bivši vseučiliščni profesor — anarhist. Dne 12. m. so zaprli v Varšavi na Ruskem Poljskem odnatega bivšega vseučilišnega profesorja dr. Avg. Mirolewskija, ker je razširjal med delavci in vseučiliščnimi slušatelji anarhistične misli. Pri hišni preiskavi se našli mnogo obremenilnega gradiva. Tudi je osumljen, da je koval anarhistične naklepe zoper visoke državne dostojanstvenike.

Usodepolna pomota. V Bukarešti na Rumunskem je obhajal v nedeljo dne 14. t. m. uradnik Stefan Ciobanu svojo poroko. Vsled neke pomote so postavili na mizo namesto likerja koncentrirano karbolno kislino. Mlada poročenca in njuni stariši in sorodniki, kakor tudi več povabljenih svatov, — zavsem 14 oseb, — ki so pili predloženo kislino, je umrlo, vključ temu, da so hitro poklicali zdravniško pomoč.

Osemletni učenec umoril svojega součenca. — Pri razdeljevanju spričeval drugega ljudsko-šolskega razreda v Jasiju na Moldavskem je dobil učenec Plisa najslabše spričevalo, njegov součenec Petresen, ki je zraven njega sedel, je pa dobil najboljšo spričevalo. To je Pliso tako razjezilo, da je porinil Petresenju nož v srce, ki je bil pri priči mrtev. Ta mlad hudodelec je še le komaj 8 let star.

Nesreča pri kopanju. Iz Berolina poročajo: V špandavskem pristanišču se je kopala žena monerja Holzerja v družbi neke mlade deklice. Naenkrat sta se obe potopili. Svak mlade deklice, ki je s svojo ženo in svojimi tremi otroki gledal kopačoče, jih je hotel rešiti. Skočil je v vodo ter se tudi potopil v pričo svoje žene in svojih otrok. Nesrečna žena je nato s svojimi otroci hitela proč od obrežja in je od tega časa niso več videli.

Kako se dandanes ženijo knezi. „Berliner Tageblatt“ priobčuje med drugimi naslednjo ženitno ponudbo: „Knežja ženitev. Za avstrijskega državnega kneza zrelejši starosti (dedni knežji stan), izrazita, imenitna prikazen, brezhiben značaj, veleposestnik v velikem mestu — se išče soproga z velikim premoženjem. Stan, starost, nardnost in prejšnje življenje so postranska stvar. Posredovalci se odklanjajo. Najstrožja tajnost.“ Ni zlomek, da bi pod takimi širokodušnimi pogoji ta „brezhibno značajni“ državni dedni knez ne dobil denarja. Kaže pa ta anonca vso brezprimerno propalost takozvanih boljših krogov. Za denar je vse na prodaj.

Loterijske številke: Dne 20. julija 1912.

Gradec	8	31	43	18	58
Dunaj	10	16	60	3	43

V najem se odda

fakol Šentakova gostilna združena z mesarijo na Vranskem. Gostilniško poslopje je v sredi trga, v najboljšem stanju, z mnogimi sobami za tujce, dvorano za veselice, lepim senčnatim vrtom, ledenico, hlevi itd. Ponudbe do 5. avgusta. Šentakovi dediči.

Št. 17107.

RAZGLAS.

Pri okrajni bolniški blagajni v Šostanju se odda takoj mesto

blagajniškega in računavodje.

Prosilci s primerno predizobrazbo, kateri zamorejo slično službovanje dokazati in morejo obeh deželnih jezikov v govoru in pisavi zmožni biti, naj vpošljejo svoje primerne opremljene prošnje c. kr. okrajnem glavarstvu Slovenjgradec najdalje do 31. julija 1912.

C. kr. okrajni glavar:

Poiger l. r.

Razpis službe občinskega sluga in redarja.

Pri tržkeji občini Velenje se razpisuje služba občinskega sluga in redarja pod sledečimi pogoji:

Letna plača je 720 K, prosto stanovanje in pa prosta službena obleka.

Prosilci ne smejo biti pod 25, pa tudi ne čez 40 let stari.

Avstrijski državljani (prilogi: krstni in domovinski list).

Popolnoma neomažeževane preteklosti (priloga: navednostni list, Sittenzeugnis).

Morajo dokazati popolno znanje slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi.

Prednost imajo oženjeni prosilci brez otrok, kateri so izučeni kakšne obrti in bi jo tukaj tudi izvrševali; oziroma dosluženi podčastniki (Unteroffiziere).

Nekolekovane prošnje se naj vložijo najpozneje do dne 5. avgusta 1912 pri županstvu v Velenju, politični okraj Slovenjgradec, Štajersko.

Župan: Skaza l. r.

Varstvo proti požarom!

Ako hočete mirno spati, krijte strehe z asbestnim škrliljem . . .

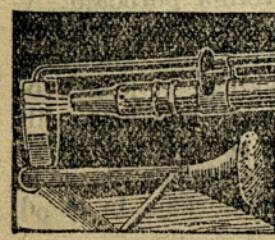
ZENIT

ki je štirikrat lažji od opeke, zelo ličen, trpežen in ne drag.

ZAJEC & HORN, betonsko podjetje Ljubljana.

Aparat za lotanje

kakor ga kaže

poleg stoječa slika

in kateri bi v nobeni hiši naj ne manjkalo, se dobi pri **Zinauer & Co.**

281

Sv. Jakob v Slov. gor.

Cena s svincom in ravnilom samo 5 K. Pošilja se po povzetju.

Jako priprosto! Zelo praktično! Nobena igrača!

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikovska cesta

št. 5

Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Lojzka in Pepca Leon.

se priporoča potnikom, ki prinočujejo v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe in snažne sobe; izborna kuhinja, zaječeno pristna in dobra vina.

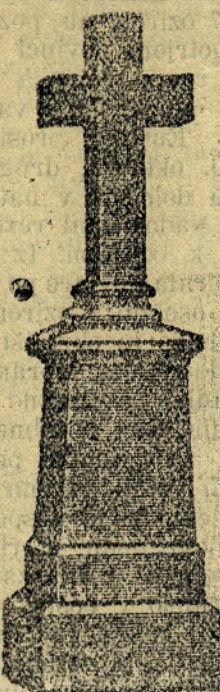
Za zabavo služi kegljišče. — Po leti sedi na senčnatem vrtu.

Posestvo

lepo ležeče v Tjinski fari, eno ura iz mesta Slov. Bistrica 12 orlov zemlje, vinograd, njive, travniki in gozd, hiša in gospodarsko poslopje, vse v dobrem stanu se za samo 5600 K proda. Plača se 2000 kron, drugo ostane lahko vknjiženo. Vse natančneje pri Franc Petelinu, Roteuhof Gornja Poljskava.

Trgovski učenec

z dobrim šolskim spričevalom in sprejme v trgovino z mesom blazom Alojzij Pinter v Slov. Bistrici. Učenec mora takoj trgovsko šolo obiskovati kar je velikega pomena.

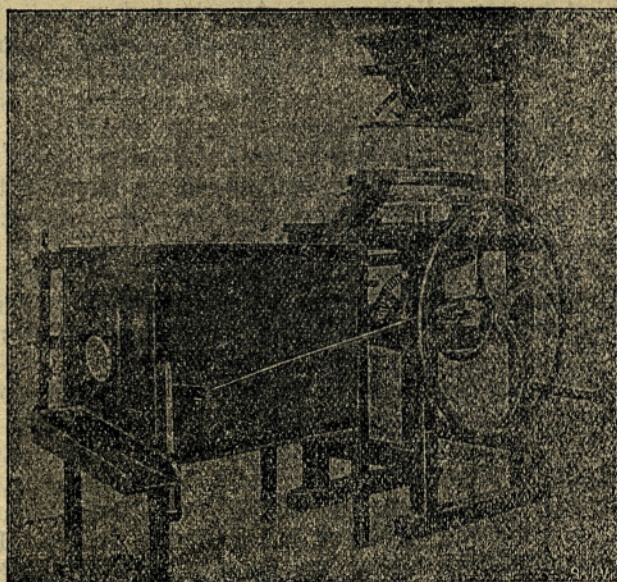

Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.

Žaga, brusi in struže s strojnim obratom. :: Zavod za graviranje trk. :: Izvurjuje nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stavbena dela iz tu- in inozemskega materiala. :: Plošče za pohištvo iz raznobarnega marmorja. :: Velika zaloga izgotavljenih nagrobnih spomenikov. :: Najnižje cene. :: Kulantni plačilni pogoji. :: Napočila se izvršujejo točno. :: Cenik in stroškovni proračuni brezplačno.

Seznaniti: Kamnoseška družba :: Celje.

Fr. Kampuš: Zg. Poljskava pri Pragarskem

vsem kmetom naznani in se jim priporoča, da bi prišli k njemu stroje kupovat, ker zdaj jih ima okoli 2. do 300 doma, vsake vrste, ima zdaj najnovejšo ročno mlatilnico, tudi geplne-mlatilnice, slamoreznice, reporeznice, pluge, brane, okopalnice in osipalnice, mline za sadje in grozje mlet, stiskalnice ali preše, najnovejšo sesalke ali pumpe za studence in gnojnice, s katero se lahko napumpa v eni minuti eden celovnjak vode ali gnojnice, vsake vrste male in tudi velike tehtnice, tudi vsake vrste mostne tehtnice, katere pustim sam postaviti na svoj odgovor, stroje za seno kositi, obračati in grabiti, najnovejšo sejalne stroje, pri katerih se prihrani ena tretjina zrnja; ima tudi vsakovrstno železje za mline in žage, tudi motorje na bencin, sesalni plin, surovo olje, sopar ali „dampf“, največje mlatilnice, zraven ima vse kar kdo rabi, stroje za šivat „Central Bobin“ po najnižji ceni, vsakovrstne stroje za kovače, lončarje, opekarje, tudi opreme za pekarije, kotle za kuhno, brzoparilnike prave „Alfa Separator“, po najnovejšem izdelane, pri katerih se prihrani zelo veliko časa in drv. Najnovejšo mline za zrnje mlet, da si lahko vsak kmet doma vsakovrstno zraje melje in doma vsakovrstno moko napravi, goni se lahko na roko, gepl, tudi na vodno in parno moč, domači izdelek, dam tudi vsakemu kmetu na poskušnjo; kolese ali biciklene, pisalne stroje vsake vrste. Zmerne nizke cene, ugodni plačilni pogoji, tudi na več let. Kdor k njemu na dom pride, ali ako mu piše, da se on sam pri kmetu oglasi, dobi vsak kmet vse stroje 10 odstotkov ceneje, kakor drugače, vsakemu pride na svoje stroške na dom, da se dogovorita, ne na kmetove stroške. Vse varstvene priprave za mlatilnice se pri njem dobijo, katere mora vsak kmet imeti, kdor ima mlatilnico.

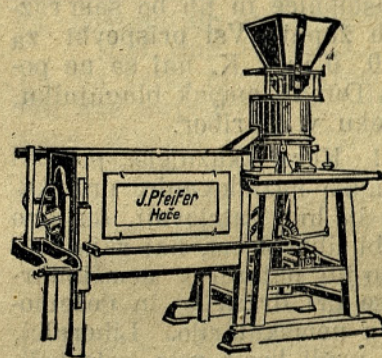
Velečastito dahovščino in gospode bogoslovce opozarjam na bogato zalogo

pohištva lastnega izdelka.

Produktivna zadruga mizarских mojstrov

Maribor, Grajski trg šte. 2.

Novost. Ročni mlin! Novost.

Zraven slike od mene iznajdene mline stavim v šestih različnih velikostih za roko, gepelj, vodno ali motorno moč. — Prva in druga velikost je najbolj priporočljiva za manjše kmetije, srednja za veleposestvo in večja za obrt. Pripomni se pa, da manjši mlini ravno tako dobro meljejo kakor veliki, ker ima vsak mlin štiri pajtlje, in sicer en svilnat za fino pšenično moko dva za različne krušne moko in eden za griz. Kamenje si vsak kmet lahko sam z klepalom izoistri, kakor pri vsakem navadnem vodnem mlinu. — V začetku si seveda ne zna vsak dobre moke napraviti, kdor ni v mlinarski obrti izučen, se mora polagoma privaditi. Cene so pri sedajnjih dragih razmerah tako nizko nastavljene, da je mogoče vsakemu, tudi najmanjšemu kmetu si tak mlin naročiti. V sedanjem razburjenem času, ki kmeta stiska od vseh strani in mu je ustreženo, če si zamore sam pomagati, je priporočljivo, da bi kmečke posojilnice, kmečke in strojne zadruge nakupile primerne mline v večjem številu po nižji ceni in jih razdelile med kmete proti polajšanemu vplačevanju.

Spričevalo:

Rakovnik, 13. febr. 1912.

Cenjeni gospod!

Naznamim Vam, da sem iskal po vseh tovarnah mlin, pa takega nisem mogel dobiti kakor je Vaš. Človek ga more z roko vrteti pa naredi boljše moko kakor vodni mlin. Kako nebi bili zadovoljni, ker ga vsak šolarski otrok lahko goni. V dveh urah zmleje mernik žita. Jaz sem prav zadovoljen s tem mlinom, kakor tudi vsi drugi, katerim ste ga poslali. Dragi gospod, jaz ga vsakemu kmetu priporočam. Srčni pozdravi! Štefan Colarič, Rakovnik št. 5, z. p. Št. Jernej na Dolenjskem (Kranjsko).

Ceniki se razpošiljajo brezplačno in poštne prosto.

Jos. Pfeifer,

tovarna za poljedeljske in kmetijske stroje in livarna za železo in medenino v Hočah (Kötsch) pri Mariboru na Štajerskem.

ROBERT DIEHL

žganiarna v Celju

priporoča svojo doma žgano slivovko, trpinovec, vinsko žganje, brinjovec kakor tudi

štajerski konjak